

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัญหาการขาดแคลนคนงานก่อสร้างเป็นปัญหาสำคัญของวงการก่อสร้างในปัจจุบัน ซึ่งนายกฤษดา จันท์จรัสแสง เลขาธิการสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ให้ข้อมูลผ่านสื่อมวลชนว่า ภาคก่อสร้างกำลังประสบปัญหาแรงงานขาดแคลนไม่ต่ำกว่า 300,000 – 400,000 คน และมีแนวโน้มจะรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ สาเหตุสำคัญ คือ แรงงานภาคก่อสร้างไม่ได้ตัดขาดจากการทำงานภาคเกษตรกรรมของครอบครัว และชุมชนในชนบท ประกอบกับงานก่อสร้างมีสภาพลักษณะเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงน้อยและสวัสดิการไม่ดีนัก ทำให้แรงงานก่อสร้างเคลื่อนย้ายไปสู่ภาคโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจ SMEs เกิดขึ้นใหม่ กระจายตัวตามจังหวัดต่างๆ มากขึ้นทำให้แรงงานมีโอกาสเลือกทำงานตามโรงงานบ้านเกิดมากขึ้น จากปัญหาดังกล่าวนี้ชี้ชัดว่า แต่ละกิจการต้องบริหารจัดการแรงงานของตนเองให้ดี และเริ่มต้นทันทีเพราะในวันข้างหน้าปัญหาแรงงานไม่ได้ลดลง แต่จะเพิ่มขึ้นจากปัจจัยการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานก่อสร้างของแต่ละกิจการจะแตกต่างกันไป ซึ่งบางกิจการจะบริหารจัดการให้มีแรงงานประจำในส่วนงานที่สำคัญ ประยุกต์การบริหารแรงงานแบบโรงงานอุตสาหกรรม หรือธุรกิจบริการขนาดใหญ่โดยการสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี (กองบรรณาธิการ ข่าวช่าง , 2553)

ปัจจุบันกระแสการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life หรือ QWL) ได้รับความสนใจในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย โดยองค์กรต่างๆ ในประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญและเริ่มให้ความสนใจในการพัฒนา และส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานให้กับพนักงาน เนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ และการอยู่ร่วมกันของสังคม (ณัฐนันท์ เจริญนันท์, 2551) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้จัดทำมาตรฐานระบบบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงาน (Management System of Quality of Work Life หรือ MS-QWL) ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) เพื่อให้องค์กรสามารถนำไปใช้เพื่อควบคุม ปรับปรุงการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดระบบการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิตให้กับคนทำงานในองค์กรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยต้องครอบคลุมถึงสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน คือ สุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางอารมณ์ สุขภาวะทางสังคม และสุขภาวะทางจิตวิญญาณ (สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย : 2552)

บริษัท พระนครออกแบบ และก่อสร้าง จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 9/216 หมู่ที่ 7 ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ได้จดทะเบียนเมื่อปี พ.ศ. 2541 และจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2546 ด้วยทุนจดทะเบียน 1 ล้านบาท และเพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น 10 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2553 และมีมติเพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น 30 ล้านบาทภายในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีผลงานก่อสร้าง ทำเทียบเรือ โรงงานอุตสาหกรรม อาคารคลังสินค้า บ่อน้ำบาดน้ำเสีย และอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทั่วไป มีความชำนาญทั้งงานบนฝั่งพื้นดิน งานในแม่น้ำ และงานในทะเล บริหารงานภายใต้นโยบาย “เราจะเป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่ทำกำไร ด้วยการทำงานอย่างมีคุณภาพ และคุณธรรม” ทำให้บริษัทฯ ได้รับความไว้วางใจจากเจ้าของโครงการทั้งภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการของบริษัทฯ และได้รับความร่วมมือจากพนักงานทุกฝ่าย ในการมุ่งมั่นทำงานภายใต้ นโยบายดังกล่าว เป็นผลให้บริษัทฯ มีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลา 5 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2553) บริษัทฯ มียอดขายรวม 372,620,695 บาท สำหรับปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญารับเหมาก่อสร้าง มูลค่างานทุกสัญญารวมกันเป็นเงิน 262,409,000 บาท (ข้อมูล วันที่ 1 เมษายน 2554) โดยมีปัญหาการขาดแคลนคนงานก่อสร้าง เป็นปัญหาสำคัญที่ผู้บริหารให้ความสนใจ และพยายามหาวิธีป้องกัน และแก้ไขไม่ให้กระทบกับการเจริญเติบโตของบริษัทฯ ในระยะยาวได้ (ฝ่ายบริหาร บริษัท พระนครออกแบบ และก่อสร้าง จำกัด , 2554)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การที่ผู้บริหารบริษัท พระนครออกแบบ และก่อสร้าง จำกัด ให้ความสำคัญกับปัญหาการขาดแคลนคนงานก่อสร้างผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานของคนงานก่อสร้าง บริษัท พระนครออกแบบ และก่อสร้าง จำกัด และนำเสนอผลการศึกษาดังกล่าวต่อบริษัทฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของคนงานก่อสร้างเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนคนงานก่อสร้างอีกแนวทางหนึ่งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตการทำงานของคนงานก่อสร้าง บริษัท พระนคร ออกแบบและก่อสร้าง จำกัด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตการทำงานของคนงานก่อสร้าง บริษัท พระนคร ออกแบบและก่อสร้าง จำกัด

2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของคนงานก่อสร้าง บริษัท พระนคร ออกแบบและก่อสร้าง จำกัด

นิยามศัพท์

คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง การมีร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณที่สมบูรณ์พร้อม มีสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน โดยอยู่ภายในสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีความมั่นคงในชีวิตการทำงาน ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต

คนงานก่อสร้าง หมายถึง คนงานที่ทำงานในหน่วยงานก่อสร้าง บริษัท พระนคร ออกแบบและก่อสร้าง จำกัด ที่ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายวัน ซึ่งจะได้รับค่าตอบแทนเฉพาะวันที่มาทำงาน ส่วนวันที่ไม่มาทำงานจะไม่ได้รับค่าตอบแทน โดยค่าตอบแทนจะมีการจ่ายเป็นเงินค่าแรงรายวันกำหนดการจ่ายทุก 15 วัน

บริษัท พระนครออกแบบ และก่อสร้าง จำกัด หมายถึง บริษัทผู้ทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การขออนุญาตจากส่วนราชการ และดำเนินการก่อสร้างประเภทท่าเทียบเรือ โรงงานอุตสาหกรรม คลังสินค้า บ่อบำบัดน้ำเสีย และอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทั่วไป ตั้งอยู่เลขที่ 9/216 หมู่ที่ 7 ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130